

**Міністерство захисту довкілля
та природних ресурсів України**
вул. Мтр. Василя Липківського,
будинок 35, м. Київ, 03035
тел.: +38 (044) 206 31 15
email: OVD@mepr.gov.ua

Зауваження та пропозиції громадськості в процесі громадського обговорення звіту з ОВД «Розробка та технічна рекультивация Негребівського родовища доломітів (I черга – Південна ділянка), розташованого у Житомирському районі Житомирської області України (Радомишльська міська територіальна громада)».

Реєстраційний номер справи 9153

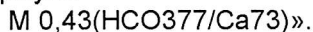
Ознайомившись зі Звітом з ОВД «Розробка та технічна рекультивация Негребівського родовища доломітів (I черга – Південна ділянка), розташованого у Житомирському районі Житомирської області України (Радомишльська міська територіальна громада)», оприлюдненим 11 грудня 2024 року в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (реєстраційний номер справи 9153 (далі - Звіт), керуючись ст. 7 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» просимо врахувати наведені нижче зауваження до Звіту.

1. *Не досліджено, яким чином зміниться гідрохімічний показник якості води в р. Білка внаслідок відкачки вод затопленого кар'єру під час проведення підготовчих робіт, та як така зміна повпливає на водне середовище р. Білка.*

В підрозділі 1.5.1.3 «Очікувана кількість скидів та забруднення води внаслідок підготовчих і будівельних робіт» на сторінці 83 Звіту з ОВД вказано: «За результатами проведених гідрохімічних досліджень встановлено, що за співвідношенням основних аніонів і катіонів кар'єрні води характеризуються, як хлоридні гідрокарбонатні магнієві кальцієві. Для них характерна нейтральна-слаболужна реакція. Усереднений хімічний склад води відповідає наступній формулі:

В результаті проведених гідрохімічних досліджень встановлено, що за співвідношенням основних аніонів і катіонів води струмка р. Білка характеризуються, як гідрокарбонатні кальцієві. Для них характерна нейтральна-слаболужна реакція. Усереднений хімічний склад води відповідає наступній формулі:

Як бачимо, кар'єрні води характеризуються, як хлоридні гідрокарбонатні магнієві кальцієві, води р. Білка характеризуються, як гідрокарбонатні кальцієві. Відтак викатка кар'єрних вод в річку змінить її гідрохімічні властивості, однак в Звіті з ОВД не вказано, як саме зміниться склад води, та не оцінено вплив таких змін на водне середовище існування живих організмів (риб, рослин, птахів тощо), які живуть або живляться водами річки. Разом з тим на сторінці 84 Звіту з ОВД зроблено взаємо суперечні висновки: з однієї сторони стверджується, що води з затопленого кар'єру мають кращу якість ніж поверхневі води р. Білка, з іншої, що кар'єрні води не призведуть до суттєвого погіршення хімічного

складу поверхневих вод р. Білка. Тобто Замовник визнає, що такі скиди погіршать хімічний склад води в річці. Однак, не деталізує та не оцінює вплив такого погіршення.

Точність даних щодо загального об'єму води, який потрібно викачати, також доволі сумнівна. Так на сторінці 81 Звіту з ОВД вказано, що у відповідності з результатами досліджень та розрахунків, проведеними у 2024 році ТОВ «ГЕОПРОФ», які наведені у «Звіті про гідрологічні та гідрохімічні дослідження майданчику планованої діяльності Негребівського доломітного кар'єру с. Негребівка Радомишльського району Житомирської області» (додаток 9), орієнтовний об'єм води, який передбачається відкачати з затопленого кар'єру складає 537 тис. м³. Даний об'єм, як вказано в Додатку 9, розраховувався на основі загальноновизнаної формули для визначення об'єму води у прямокутнику, де об'єм дорівнює добутку ширини, довжини та висоти, що само по собі є доволі дивним та з сумнівною точністю. При цьому не уточнено, яким чином вимірювалася висота, ширина, та глибина затопленого кар'єру.

Відтак вважаємо, що цифра 537 тис. м³, яка лягла в основу Звіту з ОВД, є необгрунтованою, а проведена на її основі оцінка впливу на довкілля не може вважатися належною, достовірною та допустимою.

- 2. Оцінка впливу на водне середовище у Звіті з ОВД ґрунтується на морально-застарілих матеріалах кінця 60-тих початку 70-тих років минулого століття. Нових досліджень не проводилося, дані не актуалізовувалися.*

Розрахунки водоприпливів у кар'єр Негребівського родовища доломітів здійснені на основі попередньої та детальної розвідок, які, як вказано на сторінці 20 Звіту з ОВД, проводилися у 1967-1969 та 1983-1986 роках відповідно .

Як вказано в підрозділі 3.2 «Стан водного середовища» Розділу 3 «Опис поточного стану довкілля (базовий сценарій) та опис його ймовірної зміни без провадження планованої діяльності» на сторінці 208 Звіту з ОВД, на етапі попередньої розвідки гідрогеологічні дослідження полягали у вивченні водозбагаченості всіх водоносних горизонтів, які є в районі досліджень, а також встановленні взаємозв'язку між підземними та поверхневими водами. Водозбагаченість кристалічних докембрійських порід вивчалась у різних геологічних та геоморфологічних умовах: в заплаві струмка Білка, в зонах тектонічних порушень тощо. Були проведені 3 кущові відкачки з центральних свердловин при наявності 17 спостережних свердловин. На породи осадового чохла було пробурено 3 свердловини. Всього було виконано 3 кущові відкачки та декілька поодиноких. Завдяки цьому із застосуванням графоаналітичного методу обробка даних дослідно-фільтраційних робіт отримані значення гідрогеологічних параметрів, які у подальшому були використанні для визначення водоприпливів до майбутнього кар'єру. Спираючись на результати попередньої та детальної розвідок, проходження дослідних шахти та кар'єру були виконані розрахунки водоприпливів у кар'єр при існуючому на той час (середина 80-х років минулого століття) проєкті освоєння Негребівського родовища доломітів.

Разом з тим на сторінці 202 Звіту з ОВД зазначено, що у 2024 році спеціалізованою організації ТОВ «ГЕОПРОФ» були проведені гідрологічні та гідрохімічні дослідження майданчику планованої діяльності Негребівського доломітного кар'єру (Додаток 9 до Звіту з ОВД). Однак, якщо ознайомитися з Додатком 9 детальніше, то в ньому вказано, що для виконання завдання Замовник робіт надав Звіт «О детальной разведке Негребовского месторождения доломита в качестве стекольного сырья и облицовочных материалов в Житомирской области УССР с подчетом запасов по состоянию на 01.01.1986 г.» у 12 томах, в якому наведені детальна гідрологічна та геологогідрогеологічна характеристика району досліджень.

Також було відібрано 3 проби води та проведено їх гідрохімічний аналіз. На основі Звіту 1986 року та результатів аналізу 3 проб води (1 проба - з затопленого кар'єру, 2 проби із р. Білка – на відстані 500 м вище місця планованого скиду та на відстані 500 м нижче планованого скиду), спеціалістами ТОВ «ГЕОПРОФ» було підготовлено Звіт про гідрологічні та гідрохімічні дослідження майданчику планованої діяльності Негребівського доломітного кар'єру.

Як бачимо, Звіт про гідрологічні та гідрохімічні дослідження майданчику планованої діяльності Негребівського доломітного кар'єру 2024 року, який ліг в основу всіх розділів Звіту з ОВД щодо впливу планованої діяльності на водне середовище, ґрунтується на результатах досліджень 1986 року, які не долучені до Звіту з ОВД, є морально застарілі та потребують актуалізації на основі сучасних реальних досліджень.

Відтак Звіт з ОВД не може бути погоджений, оскільки розроблений без проведення належної оцінки планованої діяльності на водне середовище.

3. *Не досліджено, яким чином зміниться гідрохімічний показник якості води в р. Білка внаслідок відкачки вод кар'єру під час ведення планованої діяльності, та як така зміна повпливає на водне середовище р. Білка.*

В підрозділі 1.5.2.3 «Очікувана кількість скидів та забруднення води внаслідок впровадження планованої діяльності» на сторінці 179 зазначено, що воду, яка буде поступати в кар'єр, проєктується збирати в зумпф, який влаштовується на підшві нижнього горизонту, а потім відкачувати за допомогою відцентрового насоса до ставка-відстійника. Став-відстійник запроєктовано для очистки кар'єрних вод перед скиданням р. Білка згідно п. 6.3 умов скидання кар'єрних вод у водний об'єкт, виданих Департаментом екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної адміністрації.

Кар'єрну воду, після очищення у ставку-відстійнику, в об'ємі 336,0 м³/добу (60,48 тис. м³/рік) планується використовувати для протипожежних потреб і пилопригнічення на кар'єрних автодорогах та екскаваторних забоях, а залишковий об'ємом (2564,0 м³/добу (998,02 тис. м³/рік)) скидати у поверхневий водний об'єкт (р. Білка).

Скид очищених кар'єрних вод передбачено до річки Білка, дотримуючись лімітів допустимого обсягу скидів відповідно до дозволу на спеціальне водокористування від 19.07.2024 р. № 118/ЖТ/49д-24 (додаток 4), умов скидання кар'єрних вод у водний об'єкт (лист №2097/1-7/2-4-1536 від 22.08.2024 року Департаменту екології та природних ресурсів Житомирської ОДА (ОВА) – додаток 5) та з дотриманням чинного законодавства України.

При цьому прогнозовані гідрохімічні показники якості води, яка буде поступати в кар'єр під час видобутку доломітів, в Звіті з ОВД не описані. Єдиним способом очистки таких вод передбачено став-відстійник. Чи буде він справлятися з очисткою кар'єрних вод і забезпечувати доведення їхніх показників до рівня, визначеного дозволом на спеціальне водокористування від 19.07.2024 р. № 118/ЖТ/49д-24 та умовами скидання кар'єрних вод у водний об'єкт, невідомо і зі Звіту з ОВД зрозуміти це не можливо. Також не оцінено вплив таких скидів на водне середовище існування живих організмів (риб, рослин, птахів тощо), які живуть або живляться водами річки. Тобто в Звіті з ОВД описано об'єм вод, які будуть утворюватися та скидатися в р. Білка, проте не описано їх якісний стан та вплив на гідрохімічні показники води в річці.

4. *Не оцінено вплив планованої діяльності на здоров'я населення, зокрема на кількість та якість питної води для потреб населення.*

У коментованому Звіті з ОВД, вплив планованої діяльності на зміну гідрогеологічних умов в районі найближчого населеного пункту (с. Негребівка) описано у Звіті «Складання експертного висновку щодо впливу експлуатації Негребівського доломітного кар'єру, що планується, на зміну гідрогеологічних умов в районі с. Негребівка Радомишльського району Житомирської області», виконаного ДУ «НІЦ РПД НАН України» в 2023 році (додаток 18), який також підготовлено на основі Звіту «О детальной разведке Негребовского месторождения доломита в качестве стекольного сырья и облицовочных материалов в Житомирской области УССР с подсчетом запасов по состоянию на 01.01.1986 г.» у 12 томах.

Повторно наголошуємо, що оцінка впливу на довкілля планованої діяльності повинна ґрунтуватися на результатах сучасних досліджень, актуальних першоджерелах, а не на

дослідженнях 40-50-річної давності, які проводилися з іншою метою, з використанням застарілих на даний час технологій, релевантність і достовірність яких під питанням.

Ознайомившись детально з оприлюдненим Звітом з ОВД «Розробка та технічна рекультивация Неґребівського родовища доломітів (I черга – Південна ділянка), розташованого у Житомирському районі Житомирської області України (Радомишльська міська територіальна громада)», враховуючи наведені вище зауваження, вважаємо звіт неточним, не обґрунтованим, таким, що не містить конкретики, опирається на оціночні висновки, ґрунтується на недостовірних, недопустимих та не підтверджених, морально застарілих даних, не опирається на першоджерела, не оцінює реальний вплив планованої діяльності на довкілля, а відтак така діяльність не може бути визнана допустимою.

У зв'язку із вищенаведеним та керуючись ст. 9 Закону «Про оцінку впливу на довкілля» просимо:

- **Визнати неналежними та не брати до уваги Додаток 9 та Додаток 18 Звіту з ОВД.**
- **Визнати вказану плановану діяльність недопустимою.**

**З повагою,
директор МБО «Екологія-Право-Людина»**

**Виконавець:
Марта Панькевич**

Олена Кравченко